

Xanım İsmayılqızı

Saralmış dəftər

Barmaqlarımın toxunuşundadı.
Saralmış pərdələri araladım.
İllərin altına düşdüm,
Ayların üstünə çıxdım.
Ayağım da bədrədi.
İçimdə buz bağlayan
Ürəyim də titrədi...
Ölümünü gözləyən İnsanın,
Ölüm qapısında
hazır dayanışını gördüm.
Üzündə vida nəğməsi oxunan,
Gözlərimə toxunan
doğmanın,
Belini kəsən yatağını,
Bütün həyatını boğçaya almış
otağını,
Qorxusuzluğun içində, həm də
titrəyən, qıfıllı dodağını gördüm.
Ruhların çağırışına əl uzadan,
O dünyadan gələnləri salamlayan,
İçindən keçirib, göz önündə
saxlayan Qadının,
Bətnindən doğulanlardan utandığını,
Üzünün saraldığını,
Gözünün ağardığını,
Ağlamadan ağladığını gördüm.
Cümlələrin, sözlərin,
Hərflərin, işarələrin arasında,
Bir az da özümü gördüm.
Bu Qadının həsrətini,
Ağrıdan qopan bətnini,
Bətnindən qopan əllərini,
Dualarını, vidalarını,
İçindən köçən balalarını,
Doğmalarını gördüm.
Saralmış vərəqlər,
Saralmış xatirə kimi aralandıqca,
Qat-qat yığılan,
Doğulan, boğulan nə vardısa,
Alt qatına doğru getdim.

Heyrətləndim...
İtdim - ağdan sarıya kimi,
illəri yatıran bu dəftərin
həyat otağının
Sarı pərdələri arxasında,
Səhifələr arasında...
Qatlardan çıxdım...Qatlandım...
O Qadının, bu saralmış dəftərdəki
Son cümləsi - yıxdı məni...
...Yazıların, vərəqlərin
Sarısını - üzümə,
Ağrısını - gözümə,
Tozunu - nəfəsimə,
Xatirəsini - sözümə,
Hıçqırığını - səsimə,
ANAMI - içimə çəkdim...
BALAM kimi...

Bir küçə, bir adam, bir də yalqızlıq...
Bir adam, bir ürək, bir də haqsızlıq...
Bir ürək, bir nifrət, bir də qansızlıq...
Bir nifrət, bir əzab, bir insafsızlıq...
Bir əzab, bir ölüm və vicdansızlıq...
Bir ölüm, bir küçə və ADAMSIZLIQ...

Küsdüm yenə...
Ağrılığı yaxamı çəkən
Şübhələrimdən,
Yuxusunu gözləməkdən titrəyərək
Yorulub bədənimi geyən
Gözlərimdən,
Ürəyimə gücü çatmayan
Əllərimdən,
Boğazımda kilidlənib qalaraq
Toruma ilişən
Səsimdən,
Məni əlində oynadaraq
Ciyərimdə rəqs eləyən
Nəfəsimdən,
Yükümə atalıq edən
Ürəyimdən,
Üzümdən, özümdən
Küsdüm yenə...

Küsdüm yenə...
Məni dünyaya gətirib
Gedə bilən
Anamdan,
Həyatına yol çəkdiyim -
Ölümümə qol çəkməyən
Balamdan,
Ahımdan, günahımdan,
Hərflərin, notların
Sığılından,
Yerini rahatlayan
Ruhumdan,
Məni qoruyan
Allahımdan,
Küsdüm yenə...
NƏ DEYİM SƏNƏ...

Lap çoxdan olub...
Niyə düşdü yadıma?
Bir qapı açılmışdı,
Qaranlıq həyatıma...

Lap çoxdan olub...
Qışın üzü əyilmişdi.
Xoşbəxtliyimin əlləri,
Kədərin üzü keyimişdi...

Lap çoxdan olub...
Elə bil ki, dünən idi.
Bütün dəyərlər ölmüşdü,
Ürəyim yalnız sevirdi...

Lap çoxdan olub...
Bələyini kəfən edib,
Basdırmışdım gözdən uzaq.
Zənn etmişdim, ölüb gedib...

Lap çoxdan olub...
O zaman da qar yağdı.
Pəncərənin o üzündən,
Bir adam mənə baxırdı...

Yazıb göndərilən bir məktub kimi,
Atıldım, qutunun açıq gözündən.
Qaranlıq dünyadan işığı çəkib,
Bir gün oxudular məni üzümdən.

Oxuyan gözlərin körpüsü oldum,
Bir az yuxuluyam, bir az diriyəm.
Kitab arasında aylarla yatan,
Hərdən də oxunan məktub kimiyəm.

Bir gün bu məktubu sonuncu dəfə,
Oxuyub qutudan keçirəcəklər.
Üzünü görmədən, köhnə məktubu
Vərəqdən vərəqə köçürəcəklər.

Kipriyimə üz ilişib,
Gözlərimdən keçib gedir.
Saxlamağa təqətim yox,
Ürəyimdən içib gedir.

Əzizlənən yuva idi,
Qələbəsiz dava idi,
Çox sevdiiyim hava idi,
Mənzilini seçib gedir.

Qopa bilir bədənimdən,
Əl üzülür gedənimdən,
Yaratdığım vətənimdən,
Bir didərgin köçüb gedir.

Hansı günümdən danışağ,
Bir günüm olmayıb ki.
Yıxılanda əl tutacaq,
Sağ yerim qalmayıb ki.

Yandıran nə varsa yasaq,
Hamısı da oyuncaq.
Ürəyimdə qalan uşaq,
Heç yaşa dolmayıb ki.

Yazılanlar - qismət, baxtsa,
Körpəyə beşik yoxsa.
Məni, öz anam, nə vaxtsa,
Əlindən salmayıb ki...

Qapılarım örtülüb,
Külək hələ də əsir.
Pəncərəmi titrədir,
Səsi evimdə gəzir.

Çöldə külək, evdə mən,
Yorğunuq hər ikimiz.
Divarlardan tutmuşuq,
Ağırlaşıb çəkimiz.

O, küçədə darıxır,
Mən, ruhun yaxasında.
Hər ikimiz qalmışığı,
Qapılar arxasında.

Qapıları döyən əlin sahibi,
Bizim küçəmizdən keçəndə, yatıb.
Gözlərdən o qədər yük asılıb ki,
Yaxşını yamandan seçən də, yatıb.

Xoşbəxtlik - namnazik corab kimidi,
Ehtiyatsız oldun, ilişib qaçar.
Rahatlıq - əlinə atılan balıq,
Saxlaya bilmədin, sürüşüb qaçar.

Gəzən fırtınayam, uyuyan vulkan,
Coşsam da, daşsam da, səsə köçürəm.
Hamiyə bəxtəvər görünə bilib,
Hissimə bürünüb, sözə köçürəm.
Xəlvətcə, özümdən sizə köçürəm.

Doluydum, bomboş kimiyəm,
İçimdə sərxoş kimiyəm,
Deyəsən naxoş kimiyəm,
Qəbul edərsənmi məni?

Üzümdə ağrılar qat-qat,
Bir dərd gətirirəm sovqat,
İstəyirsən, sən də aldat,
Qəbul edərsənmi məni?

Başım bəlalı gəlirəm,
Dilim dualı gəlirəm,
Ruhum havalı gəlirəm,
Qəbul edərsənmi məni?

Qələm verdin, pozam, yazam,
Dünya verdin, orda azam,
Allah, günahkar yalqızam,
Qəbul edərsənmi məni?

Ətəyinə sürünürəm,
Yox deyiləm, görünürəm,
Ölməyə də ərindirəm,
Qəbul edərsənmi məni?

Qapını aç, mən də gəlim,
Eşitmirəm, laldı dilim,
Bir işarə et ki, bilim,
Qəbul edərsənmi məni?

Gözə keşik çəkən kipriklərimi
Tək-tək isladıram, qurumasınlar.
Yarpağını atan budaqlar kimi
Payızdan yazadək qarımasınlar.

Dünyanın tozunu çəkib üzünə,
Qulaq kəsilərək ömür sözünə,
Qırılıb, çırpılıb özü-özünə,
Biri-birisini darımasınlar.

Ox kimi sancılıb durduğu yerə,
Cavabsız qalaraq xatirələrə,
O yanlı, bu yanlı pəncərələrə
Düynülənib qəfəs sarımasınlar.

Nə ucu görünür, nə də bucağı,
Yağışdan yağmura düşür qucağı,
Gözlər kipriklərin ata ocağı,
Ağını qaradan qorumasınlar.

Gözə keşik çəkən kipriklərimi
Tək-tək isladıram, qurumasınlar.
Yarpağını atan budaqlar kimi
Payızdan yazadək qarımasınlar.

İçimdə bir ruh yaşayır,
Bu onun otağı deyil.
Ağappağ bulud altında
Olsa da, yatağı deyil.

Gəzirəm, özgəsiyəm mən,
Həyatın güzgüsüyəm mən,
Vücudun kölgəsiyəm mən,
Ömrümün çırağı deyil.

Gələn-gedən, qalxan-çökən,
Gah dağıdan, gah da tikən,
Dönə-dönə hücum çəkən
İndinin sınağı deyil.

Yoxluğumun varlığıyam,
Köçənlərin qalığıyam,
Dünyanın keçmiş çağıyam,
Bu günün qonağı deyil.

Bu gün də ayıldıq yenə,
Bir günü də öldürdük.
Ürəyimizdən asıldıq,
Özümüzü güldürdük.

Pərdə arxasındı bura,
Hələ növbə çatmayıb.
Gözlərimiz açıq qalıb,
Ürəyimiz yatmayıb.

Gecənin üzünü yuduq,
Ayın tozunu aldıq.
Bir az günəşin əlində
Oyuncaq kimi qaldıq.

Deyəsən diri kimiyyik,
Bəlkə də ölü kimi.
Həyatın içi kimiyyik,
Dünyanın çölü kimi.

Nə fərqi var necəyik biz,
Yenə əsirlikdəyik.
Allahın bitirmədiyi
Böyük əsərlərdəyik.

Qovrulan həsrət içində
İki göz bulağa dönüb.
Yenə ürəyim açılıb,
Əzizim qonağa dönüb.

İşıqı içimdə yanır,
Gah yatır, gah da oyanır.
Hər şey gözümdə dayanır,
Çəkilməz sınağa dönüb.

Havalar da buz kimidi,
Ümidlər də toz kimidi.
Əlçatmaz ulduz kimidi,
Qaranlıq otağa dönüb.

Köçüb-gedən arzuları,
Söküb-dağıdıb yolları.
Taleynin yazıları
Ağappağ varağa dönüb.

Mən bir səsəm, o da səda,
Görüş yerimiz rüyada.
O dünya da bu dünyada
Ömürlük dustağa dönüb.

Qollarını aç,
Bir adam gəlir,
Səndə ölən, səndə qalan,
Səndə yox olan...
Gözlərini aç,
Son nəfəsini
Səndə bitirmək istəyən
Adam,
Gözlərində özünü
Görsün.
Və...Bir daha
Ölsün...